

Verksamhetsplan för Miljösamverkan Västra Götaland

Verksamhet, organisation och ekonomi 1999

Fastställd av Styrgruppen på sammanträde 1999-09-17

Bakgrund	2
Mål och arbetssätt	2
Tidsram	2
Medverkande och organisation	3
Översikt	3
Styrgrupp	3
Arbetsgrupp och projektledare	4
Grupper/resurser	4
Kanslifunktion	4
Kontaktpersoner	4
Ekonomi	5
Budget	5
Kommentarer	5
Verksamheten	7
Delprojekt, översikt	7
Beskrivning av delprojekten	8
Information	13
<u>Bilaga</u>	
Projektledarens arbetsuppgifter	14
Arbetsgruppens uppgifter	14

Bakgrund

Miljösamverkan Västra Götaland (fortsättningsvis benämnd Miljösamverkan) har startats mot bakgrund av de goda erfarenheter som vunnits av samverkansprojekt i f.d. Älvsborgs län¹ och med beaktande av det alltmer komplexa miljö- och hälsoskyddsarbete som har att utföras med begränsade resurser.

Även andra miljö- och kemikalieprojekt som bedrivits av bl.a. miljöförvaltningen i Göteborg och av Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) har varit föregångare till och bra exempel för Miljösamverkan Västra Götaland.

Mål och arbetssätt

Miljösamverkan syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länet och ska ge stöd både till myndighetsutövning (tillsyn) och till de mer informativa och uppmuntrande insatser som miljö- och hälsoskyddsarbetet också består av.

Samverkan ska medföra bättre resursutnyttjande och möjlighet att gå på djupet.

Detta uppnås främst genom följande typer av insatser:

- Ta fram informations- och underlagsmaterial i olika aktuella frågor
- Utarbeta handledningar för tillsyn
- Gemensamma informations- och tillsynskampanjer
- Fånga upp och skapa kännedom om olika initiativ som tas runt om i länet på miljökontor, inom Regionen och Länsstyrelsen och hos andra aktörer
- Kurser och seminarier

Det är viktigt att betona att Miljösamverkan inte är en myndighet. En del av Miljösamverkans delprojekt kan innefatta stöd till myndighetsutövning, exempelvis inspektioner. Men det är endast de medverkande myndigheterna (kommunernas miljönämnder och Länsstyrelsen) som har att svara för myndighetsutövningen.

Lika viktigt är också att betona att Miljösamverkan inte har någon slags befälsposition gentemot de medverkande myndigheterna och organisationerna. Var och en av dessa väljer själv i vilken omfattning man deltar i de delprojekt som Miljösamverkan arbetar med. Miljösamverkans strävan är givetvis att främst arbeta med sådana frågor som är angelägna för flertalet..

Tidsram

Denna verksamhetsplan gäller till utgången av år 1999. Arbetet inleddes redan 1 juni 1999 då alla beslut om finansiering var klara. Vägledande för arbetet fram tills denna verksamhetsplan fastställts har varit förslaget 1999-04-01 till Miljösamverkan från planeringsgruppen för Miljösamverkan Västra Götaland.

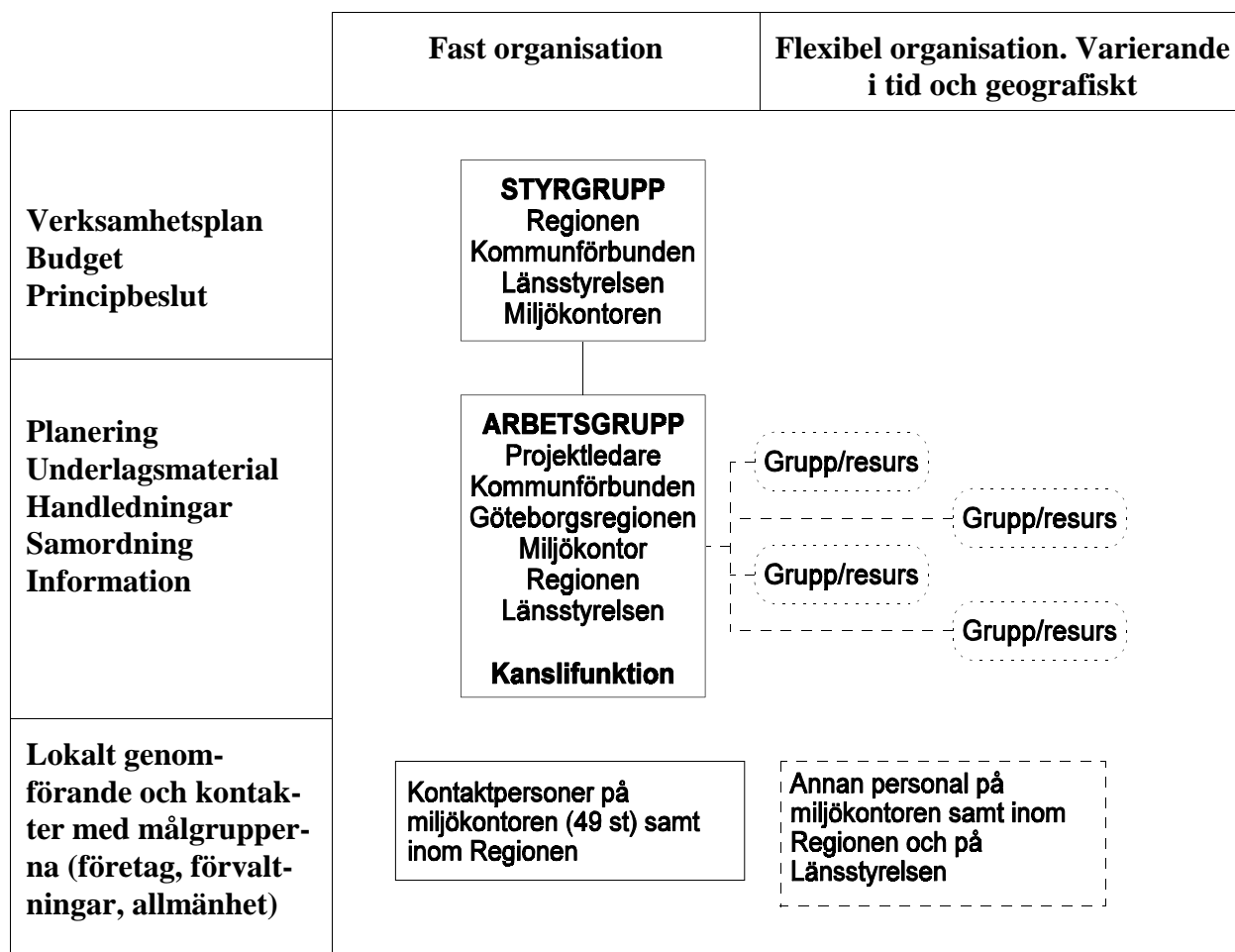
¹ Kemikalieprojekt Älvsborg (1993-95), Miljösamverkan Älvsborg (1996-97), Miljösamverkan 98 (avslutades 31 mars 1999)

Arbetet är till sin karaktär långsiktigt och det är önskvärt att kunna fortsätta Miljösamverkan också efter 1999. Denna Verksamhetsplan innefattar därför också insatser för att förbereda och möjliggöra en sådan fortsättning.

Medverkande och organisation

Miljösamverkan bedrivs i samverkan mellan Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen, kommunförbunden i länet och kommunernas miljökontor.

Översikt

Styrgrupp

En styrgrupp svarar för övergripande beslut såsom verksamhetsplan och budget och för återkoppling till respektive huvudman. Beslut i principiellt viktiga frågor, exempelvis policies, tas också i styrgruppen.

I styrgruppen sitter representanter för Miljösamverkans huvudmän d.v.s. Regionen, Länsstyrelsen och de tre kommunförbunden² samt miljökontoren i länet som representeras av tre miljöchefer.

Göteborgsregionens Kommunalförbund är inte representerat i styrgruppen men samarbetar på tjänstemannanivå med Miljösamverkan genom deltagande i arbetsgruppen.

Arbetsgrupp och projektledare

En arbetsgrupp som leds av en särskilt anlitad projektledare sköter det löpande arbetet med att samordna verksamheten. Arbetsgruppen och projektledaren tar bl.a. fram underlagsmaterial, handledningar och informationsmaterial, svarar för tidsmässig planering av olika insatser och för utvärderingar och sammanställningar samt ser till att kontakter och information mellan projektledning och deltagare fungerar.

Se vidare Bilaga om projektledarens och arbetsgruppens uppgifter.

I arbetsgruppen sitter projektledaren samt representanter för Regionens Miljösekretariat (1 person), kommunförbunden i länet (1), Länsstyrelsen (2 personer med ansvarsområde hälsoskydd respektive miljöskydd), Göteborgsregionens Kommunalförbund (1) och länets miljökontor (4 personer, en vardera från de tre gamla länen samt en från Göteborgs miljöförvaltning).

Grupper/resurser

Också tillfälliga arbetsgrupper och enskilda tjänstemän ute i länet bör medverka med att ta fram underlagsmaterial etc. Detta har markerats som grupp/resurs i schemat ovan. Organisationen blir därmed flexibel och fler än de som ingår i den fasta arbetsgruppen blir delaktiga i planering och förberedelser.

Kanslifunktion

Västra Götalandsregionens Miljösekretariat svarar för Miljösamverkans kanslifunktion. Hit hör bl.a. att ordna kopiering och utskick, hålla arkiv och handha ekonomin. Att Miljösamverkan kan lägga ut material på Internet räknas också hit.

Kontaktpersoner

På varje miljökontor och i många av Regionens egna verksamheter finns en kontaktperson för Miljösamverkan. Det är på denna, lokala, nivå som insatserna främst når målgrupperna (företag, förvaltningar, allmänhet etc.).

Ute på förvaltningar m.m. kommer även andra än kontaktpersonerna att medverka i genomförandet av de olika delprojekten.

---

² Kommunförbundet Skaraborg, Älvsborgs Kommunförbund, Kommunförbundet Göteborgs och Bohus län

Ekonomi

Budget

Kostnader 1999		kkkr
1	Projektledare anlitad på konsultbasis inkl. omkostnader (data, tele, resor, kontor m.m) högst 1000 timmar 1999 à cirka 300:- exkl moms.	300
2	Layout och tryck av nyhetsblad, informationsmaterial, handledningar m.m. (utöver sådant som endast kopieras och kan ombesörjas av miljösekretariatet)	125
3	Andra omkostnader (än projektledarens) såsom möten, kurser, resor, litteratur m.m. Samt ersättning till grupper/resurser, i första hand genom att när miljöinspektörer eller andra jobbar för projektet i litet större omfattning så ersätts deras kontor för motsvarande arbetstid, cirka 150 - 200 kr/h. Kommenteras närmare nedan.	75
Summa		500

Finansiering	kkkr
a Regionens miljönämnd	100
b Kommunförbundet Göteborgs och Bohus län	100
c Kommunförbundet Skaraborg	100
d Älvsborgs Kommunförbund	100
e Länsstyrelsen	100
Summa	500

Kommentarer

Ersättning till grupper/resurser

Om det behöver lämnas ersättning till en resurs, t.ex. för att en miljöinspektör i en kommun gör en större insats för Miljösamverkan (ingår i post nr 3 i utgiftssammanställningen) får det från fall till fall bedömas om det kan inrymmas inom denna budget, eller om särskild finansiering måste sökas.

Det ska dock betonas att medverkan som grupp/resurs i de allra flesta fall förväntas ske inom ramen för de medverkandes ordinarie arbete. Deltagande i Miljösamverkan är ju till för ömsesidigt stöd och gemensamt resursutnyttjande. Den som en gång bjuder på lite extra arbetstid får vid andra tillfällen igen detta genom att dra nytta av insatser som andra svarat för.

Denna ersättningsmöjlighet finns ändå medtagen för att betona att det ibland, om någon en längre period behöver lägga en avsevärd del av sin arbetstid på Miljösamverkan, är rimligt att dennes arbetsplats då får viss ersättning för detta.

En annan möjlighet, som kan komma att utnyttjas vid större behov av sådan hjälp, är alltså att söka särskild finansiering för visst delprojekt, vilket också kan aktualiseras om det blir nödvändigt att upphandla expertis som konsulttjänst.

Deltagare i styr- och arbetsgrupperna

För medverkan i styrgrupp och arbetsgrupp utgår ingen ersättning från Miljösamverkan, här förväntas alla delta inom ramen för sina ordinarie arbetsuppgifter.

Verksamheten

De konkreta uppgifter Miljösamverkan åtagit sig att försöka genomföra benämns delprojekt och redovisas nedan.

Under 1999 är det inte rimligt att i större omfattning ha med projekt som kräver samordnade kampanjer eller liknande. De flesta miljökontor m.fl. torde ha sina egna verksamhetsplaner i stort sett fulltecknade.

Årets delprojekt inriktas därför främst på att ge service i form av information och bakgrundsmaterial som efterfrågas, samt uppföljning och vidareutveckling av insatser som tidigare gjorts i länet.

Delprojekt, översikt

Prioritet 1:

- 1 Inomhusmiljö
- 2 Miljöanpassad upphandling (MAU)
- 3 Uppföljning av PCB-Fria Fogar
- 4 Information m.m. med anledning av Miljöbalken
- 5Handledning för kemikalietillsyn
- 6 Miljösamverkans fortsättning efter 1999

Prioritet 2:

- 7 Flamskyddspolicy
- 8 Mall till policy för enskilda avlopp
- 9 Kampanj avvecklingsämne
- 10 Enhetlig källsortering.

Övrigt

Projektledaren och arbetsgruppen ska också när det bedöms motiverat och kan hinnas med utan att inkräkta på prioriterade uppgifter göra mindre insatser i andra frågor som aktualiseras av t.ex. kommunerna. Hit kan också vissa uppföljningsinsatser till projekt som tidigare genomförts i länet räknas.

1 **Inomhusmiljö** prioritet 1

Det är nu inomhusmiljöår, Inne 99, och det är givet att satsa på aktiviteter i anknytning till det. Kurser/seminarier runt den handledning som Miljösamverkan 98 tog fram bör ordnas. Handledningen ger dels stöd till miljönämndernas tillsyn av inomhusmiljön, dels ger den vägledning till ökad samverkan mellan myndigheter, fastighetsförvaltare och verksamhetsutövare (ansvariga för skolor, förskolor m.m.).

Följande moment bör ingå:

- Seminariedag, gärna på två orter t.ex. Skövde och Göteborg, om hur man kan arbeta med inomhusmiljö utifrån den handledning som togs fram av Miljösamverkan 98. Målgrupper: Kommuner (miljökontor, folkhälsosamordnare m.fl), Yrkesinspektionen, Regionen. I mitten-slutet av oktober kan vara lämplig tidpunkt.
- Planering av tillsynskampanj för år 2000, med ett begränsat tema, t.ex. systemtillsyn av egenkontroll.
- Kurs *Att undersöka inomhusmiljö* bör vi be SP i Borås att ordna, motsvarande som de gjorde 1997 på uppdrag av Miljösamverkan Älvsborg, men nu med mer tonvikt på hur man kan bedöma undersökningar som andra gjort. Kursen bör lämpligen ligga efter seminariedagen.
- Kompletterande aktiviteter riktade till andra målgrupper såsom fastighetsägare och förvaltare, konsulter, verksamhetsutövare (skolor, förskolor etc.), företagshälsovård m.fl.

Ytterligare insatser kan aktualiseras av olika initiativ i anknytning till Inne 99. Miljösamverkan blir det naturliga navet för sådana insatser i länet.

Tidsplan och kostnader: Som framgår ovan är det önskvärt att kunna fortsätta med insatser även efter 1999. Kurser och seminarier bedöms i huvudsak bli självfinansierade genom deltagaravgifter. Kostnader för layout och tryckning kan uppstå om inomhusmiljöhandledningen skulle behöva revideras eller nytryckas, eller om behov av informationsmaterial framkommer.

---

2 **Miljöanpassad upphandling (MAU)** prioritet 1

Detta är en ständigt aktuell fråga som kräver kontinuerliga insatser. Med bara en lätt överdrift kan man hävda att praktiskt taget alla beslut och åtgärder också innefattar en upphandling. Miljöhänsyn i upphandlingen är därmed en nyckelfråga på vägen mot ett hållbart samhälle. I Älvsborgsprojekten och inom de f.d. Landstingen har en hel del insatser gjorts liksom i Göteborg och dess kranskommuner.

Miljösamverkan bör här kunna verka för utökat erfarenhetsutbyte mellan alla de i vårt område som sysslar med dessa frågor särskilt med tanke på att mindre kommuner och organisationer ska kunna dra nytta av "de storas" erfarenheter och kunskaper. Visa exempel på hur andra gör. Visa det som fungerar.

Som exempel på delfrågor kan nämnas att ta fram/ge kännedom om metoder för att utvärdera och följa upp miljöanpassad upphandling, peka ut prioriterade områden för miljöanpassad upphandling och ge vägledning till hjälpmedel för miljöanpassad upphandling. En fortsatt satsning på delområdet Miljöanpassad upphandling av livsmedel, som påbörjats inom Miljösamverkan 98 bör också ske.

Tidsplan och kostnader: Det är önskvärt att kunna fortsätta med insatser även efter 1999. Om kurser och seminarier anordnas bör dessa kunna bli i huvudsak självfinansierade genom deltagaravgifter. Behov av informationsmaterial kan komma att uppstå, vilket medför kostnader, dock troligen inte redan 1999.

---

3 Uppföljning av PCB-Fria Fogar prioritet 1

Uppföljning av PCB-Fria Fogar som drivits som ett "dotterprojekt" till Miljösamverkan 98 är mycket viktig och av stort intresse för hela länet. I PCB-Fria Fogars slutrapport finns en Handlingsplan för kommuner, som anger hur det fortsatta arbetet bör bedrivas i länet. Detta arbete består i korthet av: 1) Inventera möjliga byggnader innehållande PCB-haltiga fogar i de kommuner där detta inte gjorts, drygt 30 av 49 kommuner har denna uppgift kvar, 2) Provtagningar av identifierade misstänkta fogar 3) Sanering. Punkt 1-2 bedöms i huvudsak vara möjliga att klara av under 1999 medan sanering är en uppgift på flera års sikt. För samtliga steg krävs vägledning och samordning som Miljösamverkan bör bistå med.

Göteborgs miljöförvaltning har redan kommit igång med ett arbete av detta slag, och Miljösamverkan ska givetvis ta tillvara de erfarenheter och det informationsmaterial som tagits fram där.

En första insats bör vara att sätta ihop ett "paket" av sådant material som redan finns, exempelvis från PCB-Fria Fogars slutrapport, från det material miljöförvaltningen i Göteborg tagit fram och från Byggsektorns Kretsloppsråd. Ett sådant paket distribueras till miljökontoren som kan använda det för att få fart på fastighetsägarna i kommunen så de kommer igång med inventeringar och saneringar.

En särskild arbetsgrupp bör bildas för detta delprojekt. Utöver information bör gruppen bl.a. kunna ta tag i frågor som samordning av provtagning och upphandling av analyser.

Tidsplan och kostnader: Målsättningen är att få igång aktiviteter i alla kommuner hos flertalet berörda fastighetsägare redan under 1999. Processen med inventering, provtagning och sanering sträcker sig dock över flera år, och det är önskvärt att Miljösamverkan kan ge fortsatt stöd till denna process även efter 1999. Delprojektet kan komma att medföra en del kostnader för information (layout, tryck, distribution) till fastighetsägare, fogentreprenörer m.fl. såväl 1999 som senare.

---

4 **Information m.m. med anledning av Miljöbalken** prioritet 1

Genom Miljöbalkens införande 1 januari 1999 har det blivit många nyheter för såväl verksamhetsutövare som myndigheter.

Det finns bl.a. behov av information till verksamhetsutövare om miljöstraffavgifter m.m. och stöd till miljökontoren för tillsynsplanering m.m.

Trots att flera kommuner redan kommit igång med detta arbete, och att det även gjorts en del insatser centralt och av Länsstyrelsen bedöms behovet av hjälp alltför stort, särskilt för de mindre kommunerna. Här kan Miljösamverkan hjälpa till att undvika dubbelarbete genom att sammanställa och distribuera sådant material som redan tagits fram på olika håll, samt i mån av behov ta fram eget material.

Tidsplan och kostnader: Detta delprojekt bör helt kunna avslutas under 1999, det är nu informationsbehovet är verkligt stort. Möjligen kan kostnader för layout och tryck uppstå, men i huvudsak bedöms informationsmaterialet kunna göras relativt enkelt på persondator för kopiering i varje kommun, vilket inte ger kostnader för Miljösamverkan.

---

5 **Handledning för kemikalietillsyn** prioritet 1

Det här handlar om en revidering och uppdatering av den handledning, inklusive en policy för krav på förvaring av kemikalier, som togs fram 1995 inom Kemikalieprojekt Älvsborg och som blivit mycket uppmärksammas i hela landet.

Handledningen behöver p.g.a. ändringar i regelverket uppdateras, och det bör samtidigt övervägas om ändringar ska göras i bedömningen av vilka krav som kan ställas på förvaring av kemikalier.

Denna revidering har varit planlagd inom Miljösamverkan 98, men hanns inte med. Det är viktigt att en revidering förankras väl i länet så att bedömningar görs likartade i alla kommunerna och av Länsstyrelsen.

Tidsplan och kostnader: Detta delprojekt bör helt kunna avslutas under 1999, såvida det inte uppstår stora meningsskiljaktigheter om handledningens kravnivåer, i så fall skulle processen att förankra handledningen i länet kunna dra ut på tiden. Inga nämnvärda kostnader bedöms uppstå. Handledningen kan framställas med vanlig ordbehandling på persondator, samt kopiering på Miljösekretariatet.

---

6 **Miljösamverkans fortsättning efter 1999** prioritet 1

Det är angeläget att kunna fortsätta Miljösamverkan också efter 1999. Denna fråga har därför tagits in som ett delprojekt i årets verksamhetsplan, trots att det har en annan karaktär än övriga delprojekt.

Med förhoppningen att en fortsättning ska vara möjlig måste det eftersträvas att relativt tidigt få klarhet i vad en verksamhetsplan för MVG år 2000 bör innehålla, eftersom miljökontoren m.fl. medverkande måste kunna beakta det när man nu börjar arbeta fram sina respektive verksamhetsplaner för 2000.

Parallellt med arbetet att få fram konturerna till en Verksamhetsplan 2000 måste Miljösamverkans huvudmän och finansiärer (Regionen, Länsstyrelsen och kommunförbunden) tidigt ta upp frågan om finansieringen av Miljösamverkan. Detta är alltså en arbetsuppgift primärt för styrgruppen, medan arbetsgruppen kan arbeta med frågan om verksamhetsplanens innehåll.

Tidsplan och kostnader: Det ligger i delprojektets natur att det ska vara avslutat före årsskiftet. Inga nämnvärda kostnader ska behöva uppstå.

---

7 **Flamskyddspolicy** prioritet 2

Många flamskyddsmedel innebär allvarliga hälso- och miljörisker. Inom Miljösamverkan Älvsborg togs en skrift fram som underlag för kommunerna att arbeta fram egna flamskyddspolicies, med syftet att så långt möjligt kunna undvika farliga flamskyddsmedel.

Arbetet med att införa sådana policies är inte avslutat i f.d. Älvsborgskommunerna och torde för övriga kommuner i länet i huvudsak vara en ny fråga.

Det bör vara en uppgift för Miljösamverkan att på olika sätt verka för att kommunerna och regionens verksamheter arbetar fram egna flamskyddspolicies med hjälp av den nämnda skriften.

Tidsplan och kostnader: Eftersom delprojektet förts till prioritet 2 finns risk att det inte kommer att hinna avslutas under 1999. Några nämnvärda kostnader bedöms inte behöva uppstå, möjligen kan behov av nytryck av den ovannämnda skriften uppstå.

---

8 **Mall till policy för enskilda avlopp** prioritet 2

Detta kan liknas vid det nyligen avslutade arbetet att ta fram ett förslag till veddelningspolicy för kommunerna i Västra Götalands län. En avloppspolicy måste dock i högre grad anpassas lokalt med hänsyn till bebyggelsestruktur, mark- och recipientförhållanden. Olika krav och rekommendationer blir aktuella i olika delar av en kommun. En policymall skulle kunna anvisa en metod för detta.

Målsättningen ska vara att underlätta för kretsloppsanpassade lösningar samtidigt som hygieniska krav tillgodoses och kostnaderna är rimliga för enskilda fastighetsägare. Diskussioner och förslag i denna riktning pågår redan genom insatser som bl.a. Naturvårdsverket och Miljöteknikdelegationen på NUTEK initierat.

Miljösamverkans uppgift blir här att följa utvecklingen och hålla kommunerna informerade, och när tillräckligt underlag finns försöka ta fram en mall för hur en policy kan arbetas fram. Delprojektet kan ses som en fortsättning och utveckling av delprojekt BDT-avlopp från Miljösamverkan Älvsborg.

Tidsplan och kostnader: Delprojektet har förts till prioritet 2 och förhoppningsvis ska en del inledande insatser hinnas med under 1999. Det är dock troligt att arbetet behöver fortsätta kommande år. Det är inte troligt att nämnvärda kostnader ska behöva uppstå under 1999.

---

9 **Kampanj avvecklingsämne** prioritet 2

I de nationella miljömålen finns kriterier för ämnen som av miljöskäl bör avvecklas. Sådana avvecklingsämnen finns också namngivna i olika dokument från centrala myndigheter.

En kampanj i länet runt ett avvecklingsämne kunde vara intressant och ge stor miljönytta. Den kan innefatta flera moment såsom inventering, tillsyn, rådgivning och information.

Sannolikt kan en sådan kampanj inte bli "operativ" redan 1999, men bör kunna förberedas. En första ämneskampanj kan sedan genomföras 2000 med siktet inställt på en kampanj runt ett ämne per år framöver.

Detta delprojekt är tänkt som en precisering av punkten Gemensamma årliga och "ämnesvisa" tillsynskampanjer, i Underlag för miljömål i Västra Götaland (Länsstyrelsens rapport 1998:40).

Tidsplan och kostnader: Delprojektet är till sin karaktär långsiktigt och bör pågå i flera år. Kostnader för informationsmaterial kan uppstå, men inte under 1999.

---

10 **Enhetlig källsortering** prioritet 2

Bristen på enhetlig källsortering är ett problem för bl.a. Regionens verksamheter eftersom systemen varierar från kommun till kommun. Det är en omfattande uppgift att få till stånd en samordning mellan alla de olika aktörer som är berörda. Det gäller bl.a. materialbolagen, kommunernas renhållningsverk och tekniska förvaltningar och ett antal entreprenörer.

Miljösamverkan kan p.g.a. uppgiftens storlek inte ta på sig ansvaret att hålla i detta arbete, men bör påtala problemet och verka för att de nämnda aktörerna i länet tar tag i frågan genom att t.ex. starta ett eget projekt.

Tidsplan och kostnader: Det är svårt att förutsäga hur långt arbetet kan hinna gå redan under 1999. Det är möjligt att det även nästa år kan finnas behov av att Miljösamverkan agerar för att de berörda parterna ska ta tag ordentligt i frågan. Några kostnader bedöms inte uppstå för Miljösamverkan.

Information

Förutom att flera delprojekt i sig innebär informationsinsatser ska Miljösamverkan se till att deltagare och andra berörda hålls informerade om vad som görs i projektarbetet. Miljösamverkan kan också informera om olika initiativ som tas runt om i länet utan att dessa behöver ha ett direkt samband med något delprojekt.

De informationskanaler som kommer att användas är främst

- Direktinformation till projektets kontaktpersoner, i första hand via e-post.
- Ett tryckt nyhetsblad som sprids till en vidare krets i länet.
- En fyllig och lättnavigerad webbplats på Internet
- Möten för alla kontaktpersoner och andra berörda hålls minst en gång under 1999, gärna dubblerat på två orter i olika länsändar. Mötena är tillfällen för ömsesidig information och diskussion om genomförda, pågående och planerade projekt.
- Projektledaren bör försöka träffa så många miljökontor m.fl. som möjligt. Detta får ske genom att komma ut på träffar med mindre grupper runt om i länet eftersom besök på varje enskild förvaltning inte är realistiskt under 1999.

Bilaga

Projektledarens arbetsuppgifter

Projektledaren har främst följande arbetsuppgifter:

- Föredragande och sekreterare i styrgruppen
- Sammankallande och sekreterare i arbetsgruppen
- Redaktör för nyhetsbladet och för projektets hemsida på internet (också andra medverkande i projektet bidrar med material till nyhetsblad och hemsida)
- Fortlöpande hålla kontakt och utbyta information och synpunkter med kontaktpersonerna och andra medverkande. Detta sker bl.a. via grupp-e-post och skrivelser, och genom direkta kontakter med enskilda kontaktpersoner och andra berörda, och i viss utsträckning också genom besök ute på miljökontor m.m.
- Ansvara för och hålla i informations- och diskussionsmöten ute i länet för de medverkande.
- Informera om Miljösamverkan, bl.a. på kurser och möten som anordnas av andra.
- Närmare planlägga de delprojekt som verksamhetsplanen omfattar.
- Utarbeta informationsmaterial, handledningar och annat material som behövs för att genomföra de olika delprojekten.
- Samordna och bistå med granskning och synpunkter när uppgifter att ta fram material enligt föregående punkt läggs ut på kontaktpersoner eller andra ute länet.
- Med stöd av miljösekretariatets kansli tillse att informationsmaterial, handledningar m.m. distribueras till kontaktpersoner och andra berörda.
- Följa upp genomförande av olika delprojekt och sammanställa resultat och utvärderingar.
- Med stöd av miljösekretariatets kansli följa projektets ekonomi.
- Medverka i planering och förberedelser för fortsatt miljösamverkan efter 1999.

Arbetsgruppens uppgifter

Hela arbetsgruppen eller medlemmar i gruppen medverkar i genomförandet av flertalet av projektledarens arbetsuppgifter. Särskilt bör dock följande uppgifter för arbetsgruppen framhållas:

- Tillsammans med projektledaren ta de beslut som kan behövas om genomförande av olika delprojekt m.m.
- Granska och godkänna handledningar och annat viktigare material innan det skickas ut.